

מחשבה קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

יומא דף פה

מהר"ל דרוש לשבת תשובה

ומי מטהר אתכם ששמים, שבשביל שישראל הם דבקים לגמרי בו יתעלה דבר זה עצמו הוא הסרת והסתלקות החטא מישראל, כי מאחר שהוא יתעלה לא שייך אצלו חטא מסלק החטא מן הדבקים בו. ולכך ביום הכפורים מפני ענויי נפש והסתלקות הגופניות מישראל ואז יש לישראל דבקות בו יתעלה ודבר זה הוא מסלק החטא מישראל. ולכך קאמר מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל, כי המקוה מטהר הטמא כאשר יתדבק בו לגמרי מבלי שום חציצה בעולם, כי המקוה לא שייך בו טומאה לכך כאשר יתדבק בו לגמרי מבלי חציצה מסולק מן הטומאה. וכך הקב"ה מטהר ישראל כי הם דבקים בו יתעלה לגמרי מבלי שום חציצה והפרד כלל, והוא יתעלה מסולק מן החטא ולכך ישראל טהורים על ידי הקב"ה בעצמו. ולכך דוקא עבירות שבינו למקום שנתרחק מן השם יתעלה, השם יתעלה מכפר על ידי שישראל דבקים בו. אבל החטא מצד חברו לא מצד השם יתעלה אין יום הכפורים מכפר, ועל זה אמר אשריכם ישראל על הדביקות הגמור הנה מבלי חציצה כלל עד שנעשים טהורים מאתו. ואשרינו ואשרי חלקנו בטהרתנו במקום טהור וקדוש הנה, אשר לא יטוהרו בו מלאכים עליונים כאשר ידוע לחכמי בינה:

ובפרק בתרא דיומא (פ"ה, ב') תנן עבירות שבין אדם למקום יום הכפורים מכפר עבירות שבינו לחבירו אין יום הכפורים מכפר עד שירצה את חברו את זו דרש רבי אלעזר בן עזריה מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו עבירות שבין אדם למקום יום הכפורים מכפר שבינו לבין חבירו אין יום הכפורים מכפר אמר רבי עקיבא אשריכם ישראל לפני מי אתם מיטהרים ומי מטהר אתכם אביכם שבשמים שנאמר וזרקתי עליכם מים טהורים וגו' ומכל גלוליכם אטהר אתכם ואומר מקוה ישראל ה' מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל עד כאן. ויש לשאול למה אין יום הכפורים מכפר על עבירות שבינו לחבירו. ואי משום שהיה לו לפייסו, העבירות שבין אדם למקום נמי יעשה תשובה ויפייס המקום. ועוד לפעמים שהולך אותו שחטא נגדו למדינת הים ולא ידע אנה הוא או שהוא חולה ואינו יכול ללכת אחריו. אבל רבי עקיבא פירש דבר זה מה שאין יום הכפורים מכפר רק על עבירות שבין אדם למקום. ולכך אמר אשריכם ישראל לפני מי אתם מיטהרים, כלומר שמה שישראל מיטהרים ביום הכפורים הוא בשביל שיש לישראל דביקות בו יתעלה כדכתיב (דברים ד') ואתם הדבקים בה' אלהיכם, ועל זה אמר אשריכם ישראל לפני מי אתם מיטהרים כי אין מעלה יותר מזה. והוסיף לומר

אמת מקאצק תצמח

רבו. ללא שיור

„מקוה ישראל ה'“ (ירמיה) כמו המטהר את עצמו במקוה, אפילו אם שערה אחת משלו יצאה לחוץ מן המים, לא עלתה לו טבילה ולא יצא מידי טומאתו, כן חייב כל איש מישראל להיות שקוע לגמרי בה' לבל תצא החוצה אפילו שערה אחת שלו.